

DESOB Başkanı Mustafa Kayıkcı bayramlaşmada konuştu

HERKES DAHA GAYRETİLİ DAHA İNANÇLI OLMALI

Bayramlarla yaşadığımız dostluklar, dayanışmalar baki olsun. Bayram vesilesiyle birbirimize gösterdiğimiz saygıyı, sevgiyi, barışı kalıcı ve sürekli hale getirmeliyiz. Kırgınlıkların, kavgaların hiç kimseye faydası olmaz. Bizler, daha doğru, dürüst, gayretli ve inançlı olduğumuz zaman bunu yapabiliyoruz. Bizim buna ihtiyacımız var.

DESOB Bayramlaşma Töreni Yapıldı

DESOB Ramazan Bayramı geleneksel bayramlaşma töreni hizmet binasında yapıldı. Yönetim ve diğer kurul üyelerinin katıldığı bayramlaşma töreninde DESOB Başkanı Mustafa Kayıkcı tüm üyelerin bayramını kutladı. Başkan Kayıkcı bayramın kutsallığını ifade ederek birlik dayanışma ve yardımlaşmanın önemine değindi. Kayıkcı tüm esnaf ve sanatkarlar, üyeleri aileleri ile Düzceliler'in bayramını kutlayarak katılımcılara teşekkür etti.

Sosyal medyadan barış mesajı

DESOB Başkanı Mustafa Kayıkcı sosyal medya hesabından da bayramlaşmaya ilişkin görüşlerini paylaştı. Kayıkcı sosyal medya hesabından video yayınladı ve şu görüşlere yer verdi. " Biz esnaf ve sanatkarlar olarak her işimizi doğru ve dürüst yapmanın gayreti içindeyiz. Kuşkusuz diğer meslek gruplarında çalışanlar da öyle yapıyor. Bunun için iyi bir dayanışma içindeyiz. Bayramlarla yaşadığımız dostluklar, dayanışmalar baki olsun. Bayram vesilesiyle birbirimize gösterdiğimiz saygıyı, sevgiyi, barışı kalıcı ve sürekli hale getirmeliyiz. Kırgınlıkların, kavgaların hiç kimseye faydası olmaz. Bizler, daha doğru, dürüst, gayretli ve inancalı olduğumuz zaman bunu yapabiliyoruz. Bizim buna ihtiyacımız var."

Mustafa Kayıkcı/DESOB Başkanı

Havale ve EFT yaparken dikkat edilmesi gereken hususlar belirtildi

Tüketici Hakları Derneği Genel Başkanı Kılıç, EFT veya havale yoluyla para gönderen tüketicilere yönelik uyarıda bulunarak, "Havale veya EFT, ödemelerin yapıldığının kanıtıdır. Açıklama kısmına önem verilmezse, herhangi bir uyuşmazlık ve konunun yargıya taşınması durumunda tüketicileri sorun yaşayabilir" dedi.

Tüketici Hakları Derneği Genel Başkanı Ergün Kılıç, bankacılık sistemi üzerinden yapılan para transferlerinde yaşanabilecek sorunlara ilişkin değerlendirmede bulundu. Mobil bankacılığın yaygınlaşmasıyla havale ve EFT işlem sayılarında ciddi artışlar yaşandığına işaret eden Kılıç, Türkiye Bankalar Birliğinin verilerine göre 2023'te günde ortalama 12 milyon EFT, 10 milyon da havale işlemi gerçekleştirildiğini söyledi.

Kılıç, para transferi yaparken dikkat edilmesi gereken şeyler olduğunu belirterek, "Tüketiciler havale/EFT yapmadan önce, alıcının IBAN numarasını ve adını doğru yazdığını kontrol etmeli. Yapacağı yanlışlık nedeniyle IBAN'a yapılan havale tutarını geri alamayabilirler. Havale-EFT yoluyla para gönderirken, açıklama kısmına alıcının kim olduğu ve işlemin ne için yapıldığına ilişkin detaylı bilgi yazılmalı. Bankacılık işlemleri sırasında doğru yazılmayan bilgiler tüketicilerin başını ağrıtabilir." diye konuştu.

Kira ödemesi ve internet üzerinden alışveriş gibi durumlarda

açıklama kısmının önem taşıdığına ve bu bölümün uyuşmazlıklarda delil niteliğinde olduğuna dikkati çeken Kılıç, şu ifadeleri kullandı:

"Havale veya EFT, ödemelerin yapıldığının kanıtıdır. Açıklama kısmına önem verilmezse, herhangi bir uyuşmazlık ve konunun yargıya taşınması durumunda tüketicileri sorun yaşayabilir. İnternet üzerinden yapılan alışverişlerde dekontlardaki açıklamaların resmi belge niteliğinde olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle işlem esnasında hem dikkatli olunmalı hem de işlemi tamamladıktan sonra dekontlar makul süre saklanmalıdır."

Kılıç, tüketicilerin, hesaplarına gelen şüpheli işlemlerde bankayla iletişime geçmesi gerektiğini dile getirerek, gönderenin kim olduğu ve havalenin ne için yapıldığının doğrulanmasının önem taşıdığını anlattı. Tüketicilerin bu alanda yaşadığı bir diğer sorunun da ek hesaplarla ilgili olduğuna vurgulayan Kılıç, ek hesap limitini artırmak isteyen tüketicilerin hayat sigortası zorunluluğu ile karşı karşıya kaldığını söyledi.

Kılıç, bunun tüketici haklarına aykırı olduğunu ve yasal olmadığını belirterek, "Bankalar, ek hesap limiti artışı için sigorta gibi ek ürünlere başvurmayı zorunlu kılamaz. Yasada bu açıkça yazılıdır." dedi.

PRİM GÜNÜNÜ DOLDURANLAR 'SAĞLIK HAKLARINDAN YARARLANSIN'

Gıda etiketlerinde yanıltıcı ifadeler artık olmayacak

Tarım ve Orman Bakanlığı, tüketicilerin korunması için gıda etiketlerinde düzenlemeye gidildi. Etiketlerde artık aroma vericiye dair gerçek gıda görseli kullanılmayacak. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, üretiminde gıda bileşeni yerine tamamen aroma verici kullanılan bir gıdanın etiketinde, aromayla ilgili gerçek gıda görseli kullanılmayacak. Gıdanın adı artık tüketicinin rafta ilk bakışta göreceği yere aynı punto, aynı stil ve karakterde yazılacak. Gıda etiketlerinde yanıltıcı görseller kullanılmasına müsaade edilmeyecek. Tüketiciler tarafından birbirleriyle karıştırılabilecek, birbirine benzeyen gıdalarda, "... tadında", "... lezzeti", "... keyfi" gibi ifadelerle izin verilmeyecek. Bitkisel margarinde tereyağı keyfi veya tereyağı lezzeti ifadelerine müsaade edilmeyecek. Gıda işletmecilerinin yapılan değişikliğe 31 Aralık 2026'ya kadar uyum sağlaması gerekecek. Uygun olmayan gıdalar, söz konusu tarihten sonra piyasada bulunamayacak.

Prim gün sayısını dolduran esnaf ve sanatkârların emeklilik yaşını beklerken sağlık hizmetlerinden faydalanabilmesi gerektiğini belirten DESOB Başkanı Mustafa Kayıkcı, "Artık yerel seçimler sona erdi. Esnaf ve sanatkârın en önemli sorunlarından biri prim gün sayısındaki eşitsizlikten kaynaklı. Sn. Cumhurbaşkanımız tarafından esnafımızın prim gün sayısının 7 bin 200'e düşürüleceği müjdesi camiamızda büyük bir sevinçle karşılanmıştı ancak henüz hayata geçirilmedi. Bu müjde bir an evvel hayata geçirilerek esnafımızın prim günü 7 bin 200'e sabitlenmeli. Prim gününü dolduran esnafımız ise emeklilik yaşını beklerken sağlık hizmetlerinden kesintisiz faydalanabilmeli" dedi.

Bayramdan sonraki süreçte esnaf ve sanatkarların sorunlarının yeniden masaya yatırılması gerektiğinin altını çizen Mustafa Kayıkcı, "Bağ-kurlu çalışanların hizmet süresi çok uzun. Sabah 6'da dükkânı açar, gece 12'ye kadar çalışır. Yanlarında çalışan ise 8 saatle sınırlı. Ancak Bağ-kurlu esnafımız 9 bin günde emekli olurken SSK'lı çalışanlar 7 bin 200 günde emekli oluyor. Arada 1800 prim günü, yani yaklaşık 5 yıllık fark var. Emeklilik sürelerinde SSK ve Bağ-kur ayrımı yapılması Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Anayasamızda 'devlet esnaf ve sanatkarı koruyucu ve

destekleyici tedbirler alır' denmesine rağmen, esnafımız uzun prim gün sayısı ile mağdur oluyor. SSK ile çalışanlar ay sonu geldiğinde maaşını alırken esnaf ticari faaliyetle uğraştığı için zarar etme riski var. Mağduriyetin önlenmesi için Sosyal Güvenlikteki norm birliği yani prim günü eşitleme müjdesi geç kalınmadan hayata geçirilmeli" şeklinde konuştu.

Öte yandan sigorta primleri çok yüksek olduğu için düzenli prim ödeyenlere verilen teşvikin artırılmasını talep eden Kayıkcı, "Enflasyon yükseldikçe, vatandaşın sıkıntıları arttıkça bu da dolayısıyla esnafa yansıyor ve esnaf sattığı malın yerine yenisini koyamıyor. Kiralar, faturalar, akaryakıt, hammadde, yanındaki sigortalı çalışan derken esnafımızın maliyeti çok arttı. Bunlara ilave bir de yüksek primler yük oluyor. Bu kapsamda düzenli prim ödeme teşvik oranının yüzde 5'ten yüzde 10'a çıkarılması bile esnafımızı rahatlatır. Bayramdan sonraki süreçte esnafımızın prim günü mağduriyeti, haksız rekabet ve perakende yasası ile birlikte sosyal güvenlik yasasının tekrar masaya yatırılması lazım. Hem hakkaniyetle iş yapan esnafın hayatını idame ettirebilmesi hem de yeni nesil esnafın piyasaya aktör olarak çıkabilmeleri için bu sözlerin tutulmasını bekliyoruz" diye konuştu.

Maliye 'IBAN'a ceza yazmaya hazırlanıyor

Öte yandan sigorta primleri çok yüksek olduğu için düzenli prim ödeyenlere verilen teşvikin artırılmasını talep eden Kayıkcı, "Enflasyon yükseldikçe, vatandaşın sıkıntıları arttıkça bu da dolayısıyla esnafa yansıyor ve esnaf sattığı malın yerine yenisini koyamıyor. Kiralar, faturalar, akaryakıt, hammadde, yanındaki sigortalı çalışan derken esnafımızın maliyeti çok arttı. Bunlara ilave bir de yüksek primler yük oluyor. Bu kapsamda düzenli prim ödeme teşvik oranının yüzde 5'ten yüzde

10'a çıkarılması bile esnafımızı rahatlatır. Bayramdan sonraki süreçte esnafımızın prim günü mağduriyeti, haksız rekabet ve perakende yasası ile birlikte sosyal güvenlik yasasının tekrar masaya yatırılması lazım. Hem hakkaniyetle iş yapan esnafın hayatını idame ettirebilmesi hem de yeni nesil esnafın piyasaya aktör olarak çıkabilmeleri için bu sözlerin tutulmasını bekliyoruz" diye konuştu.

SGK'dan prim iadesi almanın kuralları var

Geçmişte Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) yatırılan primler geri alınır mı? Bu soru emekli olanlar, emeklilik yaşı geçenler, geçmişte kısa dönem sigortalı olup da sonrasında çalışmayanlar, işyerine kapatılanlar tarafından merak ediliyor? Bu kişiler toplu primlerini geri alabilir ama şartları var.

Kimler SGK'dan prim iadesi alabilir?

Emeklilik yaşını dolduran, hatta geçen çalışanlar, eğer emeklilik için gerekli prim gün sayısını ve çalışma yılını doldurmayıp, emekli maaşı almaya hak kazanamıyorlarsa; ödedikleri primleri SGK'dan toplu olarak alabilir.

SGK'ya fazla prim ödeyenler paralarını geri alabilir mi?

SGK'ya, sigorta primine esas kazanç üst sınırını aşan ödeme yapılmışsa, aşan kısım iade alınabilir. Bu durum, özellikle yüksek ücretli çalışanlar için geçerli. Yüksek ücret alanların primleri de tavadan yatar ve tavanı aşan kısım için iade istenebilir. Aynı şekilde birden fazla işyerinde çalışan kişilerin ödedikleri primler de tavanı aşarsa, fazla ödenen tutar SGK'dan geri alınabilir.

Primleri ne zaman geri alabilirim?

Prim iadesi alabilmek için emeklilik yaşını doldurmak gerekiyor. Bu da kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş.

Çalışanlar prim iadesi alabilir mi?

Hayır. Prim iadesi alabilmeniz için bir işyerinde sigortalı olarak çalışmıyor olmak, Bağ-Kur'lu olup da kendi işinde çalışmıyor olmak gerekiyor.

Primlerin ne kadarlık kısmı iade ediliyor?

Primlerin tamamı iade edilmiyor. SGK'ya ödenen primlerde işçi payı, işveren payı ve İşsizlik Sigortası Fonu için ödenen paylar var. Bunların içinden sadece çalışandan kesilen primler iade edilir. Bu da yüzde

9'dur. Yani, işçi payına düşen malullük, yaşlılık ve ölüm için kesilen prim tutarı yüzde 9'dur. Bu yüzde 9'luk prim iade alınabilir.

Kendi adına çalışanlar, yani Bağ-Kurlular ise ödedikleri yaşlılık, ölüm ve malullük primlerini iade alabilir. Bu kapsamda SGK, geçmiş yıllara ait primleri, güncelleme katsayısı ile hesaplayıp öder.

Tavanı aşan prim ödemelerinde ya da birden fazla işyerinde çalışıldığı için tavanı aşan ödemelerde ise sadece işçi payına düşen uzun vadeli sigorta kollarına ait tutarlar iade edilir, işverenin ödediği prim iadeye tabi değildir.

Prim iadesinden eş ya da çocuk faydalanabilir mi?

Prim iadesinden vefat eden sigortalının eşi ve çocukları da yararlanabilir. İşçi statüsünde çalışan ya da kendi adına Bağ-Kurlu olarak çalışanın vefatı durumunda, emeklilik hakkını elde edememişse, eşine ve çocuklarına dul ve yetim aylığı bağlanamadığından eş ve çocuklar SGK'ya prim iadesi için başvurup, toplu ödeme alabilirler.

Prim iadesi için nereye başvurulur?

Prim iadesi için gerekli şartlar yerine getirilmişse SGK merkezine, il müdürlüklerine yazılı olarak başvurulması gerekiyor.

Prim iadesi alanlar yeniden sigortalı olabilir mi?

Böyle bir hak tanındı. SGK'dan yaşlılık toptan ödemesi alıp sistemle ilişkisi kesilenler, yeniden sigortalı olabiliyor ve emekli maaşı alabiliyor. Yeniden sigortalı olmak isteyenler toptan aldıkları prim tutarını ve her yılın güncelleme katsayısı ile güncellenen tutarını SGK'ya geri ödeyecek. Böylece yeniden sigortalı sayılacaklar ve emeklilik için gerekli şartları yerine getirdiklerinde emekli aylığı alabilecekler.